

ПАЛОМНИЦТВО ДО ВТАЄМНИЧЕНОГО ААРОНА

**ОСТАННІМ ЧАСОМ У НАПРЯМКУ
МЛИНОВА СПОСТЕРІГАЄТЬСЯ
ПАЛОМНИЦТВО З ІЗРАЇЛЮ, США,
КАНАДИ, БІЛОРУСІ ТА БАГАТЬОХ ІНШИХ
КУТОЧКІВ ЗЕМНОЇ КУЛІ. ТАКИМ ЧИНОМ
ЗАРУБІЖНИЙ ЛЮД ПОПРЯМУВАВ НА
ПОКЛІН ДО МОГИЛИ ААРОНА ПЕРЛОВА
(НА ФОТО ПРАВОРУЧ). ЧОМУ Ж
ВІДБУВАЄТЬСЯ ТАКИЙ ВЕЛИКИЙ
ПРОЯВ ПОШАНИ І, ЗРЕШТОЮ, ХТО ВІН,
ЦЕЙ ААРОН, ПРО ЯКОГО НА
ВОЛИНСЬКИХ ТЕРЕНАХ ЗАЛИШИЛАСЯ
ФАКТИЧНО СУЦІЛЬНА ТАІНА?..**

ГІМН АСКЕТА УВІЙШОВ ДО ВСІХ МОЛИТОВНИКІВ

Перебуваючи торік у Республіці Білорусь, я, зокрема, дізнався, що у Брестській області функціонує загальноосвітня школа-інтернат «Бейс-Агарон», тобто Дім Аарона. Надалі з'ясувалося, що згадана школа названа на честь засновника карлін-столінських хасидів Аарона Перлова, час перебування котрого на тутешніх теренах позначений 1736-72 роками. Але це виявився не «млинівський» Перлов. Втім, спорідненість була очевидною, адже згаданий Аарон – це насправді дід іншого Аарона, котрий спочив у Бозі на волинських теренах.

Загалом ім'я Перлових у минулі часи не вельми часто потрапляло на широкий розголос з тієї причини, що хасидський світ (як різновид іудейського) величав їх в основному Карлінерами. Тобто не за фамільним, а за територіальним визначальником – від містечка Карлін, передмістя Пінська. Саме там проповідував Аарон I, котрого ще величали Аароном Великим, учнем Дова Бера з Межиріч, відомого проповідника хасидизму на волинських теренах.

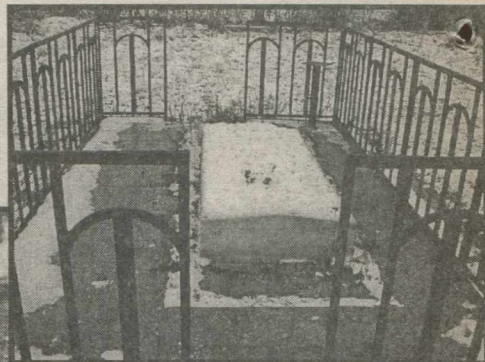
У Карліні Аарон I створив перший центр хасидистського руху на білорусько-литовських землях. І, відповідно, став першим у Литві та Білорусі представником цього релігійного напрямку, що схилився до аскетизму. Заснувавши школу, Аарон I сам часто постив, водночас застерігаючи інших від крайньої стриманості. Складений ним гімн на честь сьомого дня увійшов до майже всіх молитовників хасидів. Символічно, що на цей текст створено близько 20 мелодій.

Наступником Аарона I став його учень Шломо (1738–92 рр.), який змушений був покинути Карлін через розбіжності з іншими цадиками. Він був духовним наставником багатьох хасидів, у тому числі й Ааронового сина Ашера I (1765–1826 рр.). У свою чергу Ашер I у 1792 році переїхав до містечка Століна, і з тих пір карлінські хасиди стали відомі як столінські. Ашер I тут продовжив науку свого батька і, проповідуючи, підкреслював людську і релігійну цінність продуктивної праці, вимагав від людей старанності як при вивченні Тори, так і при будь-яких інших заняттях, і засуджував євреїв, що експлуатують нееврейських робітників. Потім його арештували і на довгі роки запроторили у самотність.

ФУНДАМЕНТОМ ДЛЯ ДОМУ ААРОНА СТАЛО СЛОВО

Натомість його справу продовжив син, який народився у 1802 році і його на честь діда назвали Аароном. Він прожив 70 років і завдяки йому карлінський хасидизм досяг вершини свого впливу на Поліссі і Волині. У своєму творі «Дім Аарона» (виданому уже посмертно, у 1875 р.), Аарон II навчав, що повсякденне життя, як і молитва, є служінням Богу, що до покаяння ведуть головним чином захоплення і радість, а досягнення духовної досконалості наближає очікування пришествя Месії. Цю тему філософ продовжив у своїх наспівах і піснях. Філософ рекомендував також один день у тиждень присвячувати самоті і посту, добре вивчити Священне писання і щодня вивчати релігійну літературу. Смукот він вважав «найглибшою прірвою», а духовне очищення – джерелом радості. Надавав велике значення зосередженій молитві.

Син Аарона II Ашер II сповідував ті ж постулати, що й батько. Пережив його лише на рік. Але на ньому родовід не закінчився. Після смерті Ашера II його чотирирічний син Ізраель (1868–1922 рр.) був визнаний главою карлінських хасидів. Три сини Ізраеля загинули, а ще два емігрували до США, де стали послідовниками хасидизму.

СТАЛІВІ ПРУТИ СХРЕСТИЛИСЯ НА МІСЦІ СКЛЕПУ

І, насамкінець, – як Аарон II потрапив до Млинова? Він прямував до Львова, і на цьому шляху, саме у Млинові, захворів, зупинився на лікування у місцевих євреїв, проте врятувати життя йому не вдалося. Померлого відспівали у Млинові і поховали саме на місцевому цвинтарі. А потім над цвинтарем позначилися війни та людська жорстокість. Зокрема, при радянській владі сюди загнали бульдозера і він буквально зрівняв надгробки із землею. Залишився лише у пам'яті поголос, що тут колись був єврейський цвинтар. Так, принаймні, тривало до 80-х років ХХ століття.

Саме тоді, в останні роки існування СРСР, у Млинові відбулася неординарна подія – у селище приїхала єврейська експедиція, щоб на старому кладовищі відшукати поховання філософа Аарона Перлова й багатьох інших своїх славних предків. Усі думали, що дослідники будуть розкопувати цвинтар. А вони скористалися, по суті, дідівським методом, з допомогою якого визначали колись, та й зараз, де копати криниці. Один із гостей брав у руки два тонких сталевих прuti. І в зв'язку з тим, що у нього велика провідність тіла, над кожною пустошиною (могилою) ці прuti самовільно перехрещувалися. Ось таким чином і відновили план поховань, у тому числі й склеп, де поховали філософа. Більше того, план цвинтаря повністю співпав з іншим, колишнім, який євреї, виселяючись із Млинова, забрали із собою, зберегли у хорошому стані, а тепер повернули нащадкам для благородної справи. Такою благородною справою стало зведення над похованням філософа пам'ятника і будівництво на місці колишнього цвинтаря каплички. А найважливіше те, що хасиди щороку (а то й по декілька разів на рік) приїздять у селище, щоб помолитися за спасіння душ своїх предків, щоб зберегти пам'ять нетлінною. Принаймні, торувати шлях у сотні, а то й тисячі кілометрів задля того, щоби пошанувати славного предка, – це справді гідний вчинок.

Євген ЦИМБАЛЮК.